

дещо зменшилась кількість учнів, які не вживають ці продукти.

5. На кінець формуючого експерименту кількість учнів, що вживають фармацевтичні кальцієвімісні препарати, збільшилась до 48 у 10-11-х, 50 – у 2-4-х, 62,5 – у 5-7-х і 65 – у 8-9-х класах.

5. Загальні висновки

1. В Україні склалося таке становище: у харчуванні дітей шкільного віку має місце дефіцит кальцію.
2. Зміст освіти загальноосвітньої школи не передбачає поетапне з наступним поглибленням, починаючи з початкової школи, ознайомлення з впливом кальцію на фізичний розвиток і здоров'я учнів. І певні знання учні НВК "СЗШ № 2-гімназія" м. Трускавця одержали завдяки тому, що живуть в курортному місті, де пропаганда вітамінів, макро- та мікроелементів займає помітне місце серед дорослих і дітей.

Помічено, що поінформованість учнів з даного питання не відповідає рівневі освіти учнів, тобто має хаотичний характер. Інколи учні молодших класів знають більше, ніж старшокласники.

3. Оскільки вітчизняна система освіти досить повільно і неадекватно реагує на розв'язання проблем здоров'я учнів через зміст освіти, то виникла потреба в оперативній розробці серії програм або однієї програми по ознайомленню учнів у позакласній виховній роботі з питаннями впливу дефіциту кальцію.

4. Додаткове ознайомлення учнів на уроках з основ наук та в позакласній виховній роботі з питань дефіциту сполук кальцію значною мірою може ліквідувати недоліки сучасного змісту освіти ЗНЗ через навчальні програми "Основ здоров'я" та інших предметів природничого циклу.

5. При переході до Болонського процесу потрібно навчальні плани ЗНЗ і програми навчальних предметів вивільнити від непотрібних у житті та діяльності учнів знань і спрямувати навчальні предмети на здоров'язберігаючий зміст.

Література

1. Большая медицинская энциклопедия. – 3-е изд.: В 30-ти т. - Гл.ред. Б.В.Петровский. М.: Сов. Энциклопедия. – Т.10.- С.137-147.
2. Михайленко О. Наше здоровье – это то, что мы едим // *АиФ. Здоровье.* – 2004. – № 16. – С. 2.
3. Профілактика дефіциту сполук кальцію в учнів у навчально-виховному процесі ЗНЗ: Методичний посібник / За ред. В.І. Шахненка. – Дрогобич, 2006. – 16 с.
4. Роменская В. «Немая» эпидемия XXI века // *АиФ. Здоровье.* – 2004. - № 50. – С. 9.
5. Роменская В. Учимся не падать // *АиФ. Здоровье.* - 2005.- №46.- С. 8.
6. Справочник по диетологии / Под.ред. А.А. Покровского, М.А.Самсонова. – М.: Медицина, 1981.- 704с.
7. Тугай А. Молчаливый вор // *АиФ. Здоровье.* - 2005.- №13.- С.11.
8. Шахненко В., Бутенко О. Поінформованість учнів загальноосвітньої школи про вплив сполук кальцію на їхній фізичний розвиток і здоров'я // Болонський процес: модернізація змісту природничої педагогічної освіти. Міжнародна наукова практична конференція. – Кол. авт. – Полтава, 2005. – С. 300-303.

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ УЧНЯМИ ФОРМ РОБОТИ ТА ТЕМАТИКИ ПРОЕКТІВ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Якуба А.Г., Самусенко Ю.В. (Полтава)

Сучасні методи навчання дають можливість поновлювати зміст освіти, шукати нові підходи для здобуття школярем знань, умінь та навичок і транс-

формувати їх в життєві компетентності – сукупний внутрішній досвід і здібності людини, мірило її професіоналізму, що дає їй можливість успішно вирішувати життєві і професійні завдання як реалізацію індивідуального проекту. Сформувати життєві компетентності допомагає особистісно-орієнтоване навчання, у якому вчитель виступає керівником, консультантом, педагогічним партнером в процесі оволодіння учнями нових знань.

Однією з педагогічних технологій, яка втілює у практику особистісно-орієнтований підхід в освіті є проектна технологія. Дана технологія зводить процес навчання до вирішення конкретних проблемних ситуацій, адже здобуті в процесі реалізації проекту знання не лише набувають особливої міцності та усвідомлення, а й асоціативно пов'язані з отриманим задоволенням, що стає стимулом (поштовхом) до нового пошуку [2].

Суть проективної технології полягає у функціонуванні цілісної системи дидактичних засобів і змісту, методів, прийомів, що адаптують навчально-виховний процес до структурних та організаційних вимог навчального проектування, яке не лише акцентовано пробуджує проблему в розвитку аналітичних, дослідницьких, комунікативних, організаційних, рефлексійних та інших життєво важливих умінь і навичок учнів та передбачає їх системне застосування, але й цілеспрямовано перевіряє міру їх надійності та ефективності [3].

Але на ряду з усіма позитивними сторонами даного методу, постає питання «Починаючи з якого класу слід використовувати проектну технологію в навчально – виховному процесі?» На нього можна відповісти після проведення нами педагогічного експерименту на базі Обласного ліцею – інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості імені А.С. Макаренка (Полтавський район, с.Ковалівка).

При проведенні експерименту приймали участь учні 8 – 11-х класів. На початку вони мали пройти анкетування, до якого були включені і такі питання:

“Як ви краще сприймаєте новий матеріал?”

“Яка тема та тип проекту могли б вас зацікавити?”

“У якій формі хотіли б працювати над проектами?”.

За відповідями учнів на перше питання можна зробити такі висновки, що учні 8-9-х класів новий матеріал краще, коли їм пояснює вчитель (77% опитаних), пояснює однокласник (13%) і навчаючи інших – лише 10% опитаних, а вивчати новий матеріал самостійно учні взагалі не можуть (0%).

А інтерес учні середніх класів виявили до інформаційних, спрямованих на збирання інформації про який-небудь об'єкт, явище та ігрових проектів. Учні 8 класу хотіли б детальніше ознайомитися з відомостями про хімічні елементи (їх першовідкривачами, походженням назв елементів) та історичними аспектами розвитку хімічної науки (зокрема епохи Середньовіччя). А дев'ятикласників дуже стурбувала тема про радіоактивні елементи, проблема наслідків вибуху на Чорнобильській АЕС.

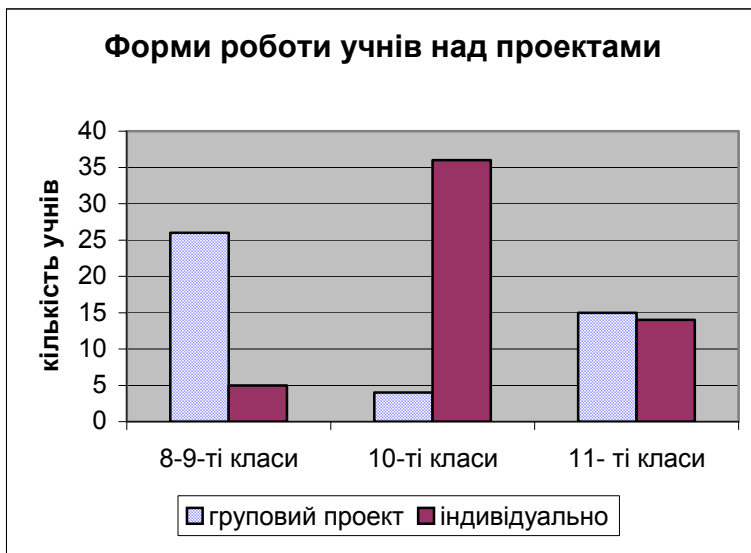
Відповіді учнів 10-х класів дещо відрізняються. Новий матеріал десятикласники сприймають краще, коли пояснює вчитель (48% опитаних), працюючи самостійно – 40 %, навчаючи інших – 10%. А пояснення однокласників сприймають лише 2% від кількості опитаних учнів. Тобто можна зробити висновок, що в порівнянні з середніми класами зріс відсоток самостійної роботи при підготовці до предмету.

Стосовно типології, то учні 10-х класів надали перевагу творчим (розробка хімічного вечора, складання віршів, випуск газети), практико – орієнтованим та дослідницьким проектам. Проведення практичних досліджень, відкриття нового елемента, “Переробка вуглеводневої сировини” – це перелік питань, якими цікавляться десятикласники.

А результати випускників мають таку специфіку: пояснення вчителя – 70% опитаних учнів, самостійне опрацювання матеріалу – 20%, навчання інших учнів – всього 10%. Такі відповіді можна пояснити свідомим ставленням до навчання, адже їм - майбутнім абітурієнтам – важливо одержати ґрунтовні та глибокі знання з предмету, які можна отримати за активної участі вчителя та його правильного направлення на самостійну роботу випускників.

При виборі типу проекту одинадцятикласники надали перевагу дослідницьким та творчим проектам. Вони хотіли б працювати над розробкою сценаріїв тематичних вечорів, складанням кросвордів хімічного змісту, а також їх цікавить інформація про косметичні засоби і як не дивно – вибухонебезпечні речовини.

А вікові особливості вибору форм роботи учнів (групова чи індивідуальна) наочно представлені у діаграмі "Форми роботи учнів над проектами" [Див.далі].

Отже ми бачимо, що використання проектної технології в навчально-виховному процесі закладу розглядається як особливий вид самостійної роботи обдарованих учнів, мотивований проблемним протиставленням відомого й невідомого, що має на меті активізацію процесу пізнання й осмислення нового матеріалу.

Література

1. Мелашенко К. Технологія проектного навчання // Завуч.- 2006. – №13. – С.12-14.
2. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров. / Под ред. Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, А.Е. Петров / Под ред. Е.С. Полат. – М.: Издательский центр „Академия”, 2001. – 272 с.
3. Освітні технології: Навч. – метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.